REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administraţiunea, Piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 79. | Braşov, Mercurĭ-Joi 10 (23) Aprilie. | 1903.

Şoviniştii nu se mai astêmpĕră.

Suntem deprinşĭ cu apucăturile la carĭ îşĭ ia refugiu pressa maghiară şovinistă în lupta ce o pórtă contra naţionalităţilor nemaghiare: de a crea adecă aparenţa falsă, că în ţinuturile locuite de Nemaghiarĭ aşa numita „agitaţiune naţionalistă“ s'ar face vinovată de marĭ pĕcate în detrimentul statului.

Cea mai nouă ilustraţie a şovinismului în direcţia acésta, o vedem într'un articol al ḑiarului „Budapesti Hirlap“ dela 18 Aprilie st. n., care în colorĭ vii şi cu diferite comentarii publică cuprinsul unei adrese, ce a trimis'o municipalitatea oraşului Oradea-mare guvernului şi dietei din Budapesta, adresă în care se cer „dispositiunĭ largĭ legislative pentru a-se pune stavilă cucerirei naţionalităţilor“.

Nu e primul cas, când din centrele comitatelor în carĭ dominaţiunea absolută, graţie sistemului electiv şi presiunilor, a încăput pe mâna majorităţilor artificiale jidano-maghiare, se trimit dietei şi guvernului astfel de adrese veninóse şi duşmănóse naţionalităţilor şi desvoltării lor firescĭ. Ce alta au fost dróia de adrese bunăóră în cestiunea revisuirei, séu a cassărei artic. de lege 44 din 1868?

Ḑiarul ce l'am amintit afirmă, că adresa şoviniştilor din Oradea ar dovedi cu „fapte istorice“, că propaganda naţionalistă este urmarea firéscă a politicei „estrem îngăduitóre“ a statului. Se toleréză unul din cele mai puternice mijlóce în serviciul acestei propagande, anume rĕspândirea ḑiarelor din patrie şi streinătate, scrise în limbĭ streine. In Ungaria, ḑice, apar 349 ḑiare nemaghiare, ér din streinătate vin în ţéră 2572 ḑiare — o dovadă, în ce mĕsură însemnată naţionalităţile nemaghiare se hrănesc din „cultură streină“ şi citesc ḑilnic foi şi reviste „contrare statului maghiar“. „Neghina“, ce o aruncă aceste foi, ar rĕsări şi ar cresce în minţĭ şi în inimĭ şi ar face „trădătorĭ din cetăţenii patriei“.

Argumentul e cât se póte de şubred, tot aşa ca şi afirmarea lui „Bud. Hirl.“, că în ţinuturile românescĭ din Bibaria te întâlnescĭ la fie-care pas cu „tendinţele contrare statului“. Dér nu de argumente au nevoie adversarii naţionalităţilor, ci de insinuărĭ şi caluminiărĭ, cu ajutorul cărora sĕ pótă între altele sĕ scuse góna pătimaşe în contra pressei şi a bărbaţilor conducĕtorĭ ai Nemaghiarilor.

— „Trebue sĕ i-se pună odată capĕt politicei concesive a naţiunei maghiare şi parlamentul trebue sĕ arangeze grabnic şi energic raporturile de naţionalitate“, esclamă adresa orădană.

Cum se le „arangeze“? Nu e suficientă revisuirea legei naţionalităţilor, ci trebue — ḑic representanţii acestui şovinism — sĕ se aplice remedii radicale. Sĕ se introducă cel mai sever control, prin organele de încredere ale statului, asupra ḑiarelor şi imprimatelor nemaghiare din ţéră şi asupra celor din afară, ce intră în ţéră. Acestora din urmă, décă „aţîţă“, sĕ li-se detragă debitul postal. Şcólele, ḑic ei, trebue asemenea îndoit supraveghiate, căcĭ sunt un mijloc în mânile propagandei nationaliste.

Cântecul cel vechiŭ îl repetéză din nou în altă variaţiune!

Inzadar le vei spune acestor ómenĭ stăpâniţĭ de patimă, ură şi grandomanie, că patriotismul nu este patrimoniul unui singur popor, el nu póte fi şi nu-i permis sĕ fie monopolisat în favorul unei singure rasse. Cu atât mai puţin patriotismul póte fi confundat şi identificat cu şovinismul, care ne cere nouĕ Nemaghiarilor sĕ aducem o jertfă egală cu renegarea, cu apostasia naţională. A pretinde acésta de la un popor, însémnă a cere ca sĕ-şĭ sacrifice cu totul individualitatea sa naţională, a-o cere atuncĭ, când este gravat în paginele istoriei cu litere neperitóre, că Maghiarul n'a dat nicĭodată mai multe şi mai strălucite dovedĭ de iubire de patrie, decât bună-óră Românul.

Nu putem termina mai nimerit, decât reproducênd declaraţia bărbătéscă, ce a făcut'o apĕrătorul în procesul de pressă al fóiei nóstre înaintea curţii cu juraţĭ din Têrgu-Mureşului ḑicênd, cu privire la curentul şovinismului maghiar de aḑi: Am combătut şi vom combate cu tótă resoluţiunea acest şovinism, care cu precugetare şi în mod sistematic agită şi hrănesce neînţelegerea între diferitele naţionalităţĭ ale patriei, sémĕnă zizanie şi ură, şi ale cărui svîrcolirĭ sunt în urmările lor de cea mai mare stricăciune pentru stat nu mai puţin ca pentru interesele bine înţelese ale naţionalităţii maghiare.

Un comunicat asupra situaţiunei. Organul oficios al guvernului publică următorul comunicat asupra situaţiunei parlamentare din Ungaria:

„Ministrul president s'a întors din Viena şi a asistat aḑi (Lunĭ) la şedinţa camerei. Mulţimea de combinaţiunĭ, ce s'au făcut din incidentul acestei cĕlĕtorii, curênd se vor împrăscia. *Situaţia nu s'a schimbat de fapt întru nimic*, după-cum am prevĕḑut, ea nu se va schimba câtă vreme va dăinui obstrucţia stângei estreme. Nu trebue sĕ mai amintim, că *nu s'a vorbit de loc despre concesiunĭ referitóre la posiţia ce a luat'o oposiţiunea în afacerea proiectelor militare*. Décă peste tot ar fi putut sĕ fie vorba despre posibilitatea unor anumite concesiunĭ, atuncĭ guvernul n'ar fi aşteptat, ca ele sĕ fie stórse de oposiţie. Este cu desĕvîrşire inoportun a-se crede de altă parte, că ceea-ce n'a fost posibil până acum, are sĕ fie posibil în urma lungilor discusiunĭ în cameră. Nu este decĭ greu a prevedé, că ce are sĕ urmeze. Décă stânga estremă va sili guvern şi majoritate sĕ între în ex-lex, *guvernul va primi simplu situaţia acésta* şi se va îngriji, ca administraţia sĕ nu fie suspendată în cursul ei normal şi sĕ nu sufere nicĭ statul în funcţiunea lui“.

Alte ḑiare inspirate de guvern încă spun, că nu póte fi de loc vorba despre retragerea proiectelor militare, nicĭ despre concesiunĭ în cestiunea militară. Prima consecenţă a stărei de ex-lex are sĕ fie aceea, că presidentul Camerei nu va mai libera plăţile deputaţilor, nicĭ miniştri nu vor primi plată. Guvernul va acoperi numai acele cheltuelĭ, ca plată, carĭ sunt impuse de necesităţile de stat.

Serviciul activ de doi anĭ. Ḑiarele din Viena au rĕspândit scirea, că conducerea armatei ar fi pregătit deja elaboratorul referitor la serviciul activ de doi anĭ şi că însuşĭ Majestatea Sa l'ar fi aprobat. Scirea dată în felul acesta se desminte. Este însĕ adevĕrat, că atât în ministeriul comun de rĕsboiŭ, cât şi în ministeriul de honvéḑĭ se ocupă serios cu cestiunea acésta, ér în anul viitor proiectul de reformă va fi presentat ambelor parlamente.

„Pangermanii“ şi partidul poporal. In *„Preussische Zeitung“* un anumit *Dibelius* publică un articol despre asuprirea Germanilor din Ungaria. El scrie între altele: „Epoca de faţă este fórte apăsătóre, dér cine scie ce va aduce viitorul, când un rege cu sentimente clericale va urma în domnie şi când elementele conservative vor eşi din partidul liberal. Atuncĭ uşor póte sĕ urmeze érăşĭ o transformaţie, despre care s'a vorbit odată, ér între cele două marĭ tabere rolul decisiv i-ar reveni micei garde a representanţilor naţionalităţilor“.

Ḑiarul clerical „Alkotmany“, organ al partidului poporal, înregistrând rendurile de mai sus, grăbesce a declara, că partidul poporal nu va face nicĭ-odată causă comună cu mişcarea naţionalistă „contrară statului“. Étă, cum şi aceia,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Surorile de caritate.

De Carmen Sylva.

Décă ar isbuti cine-va a-se ridica pe d'asupra prejudecăţilor, înaintea cărora obştia se închină în mod instinctiv, prin tradiţiune mai mult decât din convingere, ar recunósce acest adevĕr, că femeia, tot atât ca şi bărbatul, este menită a lucra, orĭ-cât de deosebit ar fi cercul activităţei ei faţă de acela pe care natura l'a atribuit sexului tare.

Afară din familie (familia este domeniul firesc cel mai de căpetenie al femeii) când acésta îi lipsesce, étă că operile de caritate revin femeii de drept, ca un dar nou de la Dumneḑeu; într'adevĕr, în acéstă din urmă sferă ea se regăsesce ca mamă şi ca stăpână.

Bărbaţii, din timpurile cele mai vechĭ, par a fi recunoscut acéstă prerogativă a femeilor şi încredêndu-se în „ceresca lor pornire spre cei nenorociţi“, cum ḑice Chateaubriand în memoriile sale, ei au deschis femeilor porţile spitalelor. Acolo, timp de veacurĭ întregĭ, le vedem îndeletnicindu-se cu ajutorarea nenorociţilor, cu alinarea suferinţelor, cu redarea speranţei celor desnădăjduiţĭ. Opera carităţii n'a întrerupt opera rugăciunei. Trăgêndu-şĭ puterea din religiunea lor, din icóna ideală ce fie-care din aceste femei pórtă în inima ei, ele s'au aruncat cu ardóre până în fundul miseriilor omenescĭ, şi pentru a-le îndulci, ele nu s'au dat înlăturĭ de la nicĭ un fel de umilinţă. Dorinţa de a plăcé lui Dumneḑeu le-a împins până la abnegaţiune, până la adoptarea celor părăsiţĭ; ele şĭ-au creat un fel de maternitate, a cărei devotament nu s'a obosit nicĭ-odată, ba din contră, pare că el îşĭ găsea puterĭ nouĕ în împlinirea chiar a funcţiunilor sale.

Când mai în urmă începù lupta în contra clericalismului, când congregaţiunile religióse contemplative şi cele însărcinate cu învĕţĕmêntul copiilor, cât şi ordinele de caritate, începură a fi prigonite, se născù şi gândul de a-le înlocui. Se putea cine-va fórte lesne lipsi de călugăriţe contemplative; se puteau lesne forma învĕţătóre pentru şcólele de fete; dér în locul surorilor de caritate nimenĭ nu scia ce personal trebuia pus. A fost dat Angliei de a deslega acéstă problemă, care aducea marĭ greutăţĭ chiar organisatorilor celor mai iscusiţĭ. Tot de-odată, o femeie fù aceea, care, încredêndu-se în propriul ei instinct, veni în ajutorul celor bolnavĭ şi infirmĭ, venind în acelaşĭ timp în ajutorul cerinţelor propriei sale naturĭ.

Când isbucni rĕsboiul Crimeei, Florence Nightingale, o tînĕră englesă din Londra, simţindu-se adênc mişcată de ce se povestea despre suferinţele ostaşilor pe câmpul de luptă, părăsi părinţĭ, ţéră, prietenĭ, pentru a porni, ca sĕ aducă ajutor corpului medical al armatelor englese; acesta, cu tot eroismul lui, cu tot devotamentul lui, nu putea birui neîndestularea numerică la care era condamnat de sistemul la care era supus. Cu preţul unor pericole invederate, Florence Nightingale merse din spital în spital, pe câmpul de bătălie, la căpătâiul celor ce zăceau bolnavĭ de febră, de holeră, de scorbut; şi étă că de-odată totalul obicĭnuit al mortalităţii în armatele britanice scăḑù pe jumĕtate, pe când tabelele mortuare ale armatelor francese începeau a îngriji, în Franţa, pe ministrul de rĕsboiŭ, cât şi pe medicĭ.

Serviciile aduse de Florence Nightingale Angliei, întîmpinară o aprobare obştéscă; lumea puté preţui tot de-odată lucrarea ei dintr'un punct de vedere nou acéstă lucrare era îndeplinită de-o persónă laică, care a rĕmas laică până în ḑiua de astăḑĭ. Acest fapt îndémnă pe multe persóne seriose a se gândi, că bine se póte face şi fără constrîngerea unei regule monastiresci; ast-fel se născù ideia unei nouĕ cariere, unui mod nou de a face caritate, fără ca cine-va sĕ-şĭ robéscă individul şi personalitatea.

Intórsă în Anglia, Florence Nightingale îşĭ continuă lucrarea prin spitale; mai multe dómne din societate, entusiasmându-se cu gândul, că vor puté şi ele la rêndul lor sluji pe bolnavĭ, se adunară în jurul ei: acesta fù începutul modest şi

carĭ pretind a fi cei mai moderaţĭ dintre politicianii maghiarĭ, declară naţionalităţile de „contrare statului,“ şi acésta numai de temere ca sĕ nu fie bănuiţĭ de şoviniştĭ, că ar fi în stare a face vr'odată causă comună cu naţionalităţile.

Politica Cehilor. Dr. *Paçak*, conducĕtorul clubului Cehilor tinerĭ, a ţinut în Kuttenberg o vorbire în care s'a ocupat cu posiţia ce o ia clubul faţă cu situaţia politică actuală din Austria. El dise între altele, că politica Cehilor este *echivocă*, deóre-ce pe de-o parte ei luptă contra centralismului şi pentru autonomie, ér de altă parte Cehii trebue sĕ nisuéscă spre împlinirea pretensiunilor economice culturale. Cehii nu aveau garanţa, că făcênd obstrucţie, ar fi ajuns la resultate bune pentru ei. Obstrucţia trebue sĕ se aplice atuncĭ, când folosesce, şi nu strică. Obstruarea proiectelor militare n'are înţeles în Austria, unde se póte aplica §. 14. In ce privesce desbaterea pactului în parlament, Cehii şĭ-au reservat *deplină libertate.* Ei au credut, că guvernul va fi atât de cuminte, ca prin restituirea limbei oficiale cehe şi prin activarea universităţii cehe în Moravia, *va linişti poporul cehic.* Preţul acesta ar fi fost mai mic, decât miliónele jertfite pentru construirea canalului. In privinţa programului politic, Dr. Paçak dise, că Cehii sĕ stea şi mai departe pe basa programului de drept public şi de egală îndreptăţire. Deputaţilor sĕ nu li-se dea directivă: *nicĭ pentru obstrucţie, nicĭ contra ei*; *nicĭ pentru oportunism, nicĭ contra lui.* Stéua lor conducĕtóre sĕ fie progresul poporului şi binele patriei, ér nu popularitatea personală.

Situaţiunea în Macedonia. Din *Constantinopol* se anunţă, că misiunea comisiunei de ulemale, trimisă la Ipek spre a potoli agitaţiunea Albanesilor contra reformelor, n'a isbutit. In urma acésta şi faţă cu agitaţiunea albanesă, s'au concentrat la Mitroviţa, Prizrend şi Verisovicĭ 35 batalióne de infanterie, cu cavaleria şi artileria necesară.

Cu tóte aceste împrejurărĭ, cercurile diplomatice speră, că se va ajunge la pacificarea Albanesilor.

Planul comitetelor macedonene de a proclama cu ocasiunea Pascilor revoluţia generală în Macedonia, se consideră ca o manevră, de vreme ce comitetele nu dispun de mijlóce pentru realisarea acestui plan.

Sultanul primind dilele trecute pe ambasadorul Italiei, i-a declarat, că e firm decis a aplica reformele în Macedonia. Sultanul a mai comunicat ambasadorului, că a luat mĕsurĭ energice pentru a-se suprima mişcarea Albanesilor.

Dieta ungară.

(*Desbaterea proiectului de indemnitate.*)

In *şedinţa de la 17 Aprilie n.* a dietei s'a întrat în meritul desbaterei asupra provisorului budgetar. Au vorbit la ordinea dilei doi oratorĭ din oposiţie: Francisc *Kossuth* în numele partidului independist şi de la 48, şi contele Ioan *Zichy* în numele partidului poporal.

Francisc *Kossuth* a făcut recriminaţiunĭ guvernului dicênd, că numai el este causa, că a trebuit sĕ céră din nou indemnitate budgetară. Astă tómnă, când camera a desbătut prima idemnitate, oposiţia şĭ-a arătat forţele de care dispune, nu însĕ faţă cu Coloman Szell, ci faţă cu puterea nevĕdută, care e de-asupra lui. Din loialitate oposiţia a încuviinţat atuncĭ indemnitatea, de acéstă loialitate însĕ guvernul a abusat, căcĭ în loc sĕ pună în desbatere budgetul, a venit cu proiectele militare. Partidul independist nu póte permite, ca şi a doua-óră sĕ fie dejucat în acelaşĭ mod şi cu aceleaşĭ mijlóce. Oratorul citesce apoi hotărîrea partidului, în sensul căreia partidul nu doresce starea în afară de lege, şi tótă rĕspunderea o pune în sarcina guvernului.

Kossuth dise mai departe, că nu e mirare, décă în unii s'au deşteptat îndoelĭ şi-şĭ dic, că óre n'ar fi mai bună starea de *ex-lex*, decât tirănia a trei sute de ómenĭ, carĭ s'au aliat (majoritatea). A declarat apoi Kossuth, că partidul independist nu va usa de mijlóce forţate, décă guvernul va face sĕ se desbată mai întâiŭ budgetul, şi presentă în privinţa acésta un proiect de resoluţiune. Prin alt proiect de resoluţiune, tótă rĕspunderea pentru starea în afară de lege, o pune în sarcina guvernului.

Contele I. *Zichy* declară, că n'are încredere faţă de guvern, fiind-că în cestiunea proiectelor militarea procedat fără tact. Spune, că idealul sĕu încă este o armată naţională maghiară, deşi mulţĭ sunt de părere, că în împrejurările actuale este o imposibilitate. Cere sĕ se întroducă serviciul activ de doi ani în armată, apoi declară, că partidul poporal nu vré sĕ împingă guvernul în starea de ex-lex, deşi nu-şĭ póte suprima mirarea, că un guvern liberal este atât de încăpăţinat şi conservativ în cestiunile militare şi de drept public. Acesta nu este decât un liberalism parţial. Nu află oportună obstrucţiunea, căcĭ alta este situaţia actuală şi alta a fost cea din 1898. Obstrucţia nu e oportună nicĭ din motivul, că de la 1867 încóce nicĭ o majoritate parlamentară n'a eşit din alegerĭ atât de curate, ca majoritatea de adĭ.

In *şedinţa de la 18 Aprilie* bĕtrânul 48-ist Madarasz a presentat camerei două proiecte de lege: unul privitor la alegerea *palatinului* (!), altul referitor la organisarea *gardei naţionale* maghiare (!) La urmă s'a facut o interpelare din partea deputatului *Olay* L. cu privire la conscripţia alegĕtorilor din cercul VIII. (Budapesta).

In *şedinţa de la 20 Aprilie* s'a continuat desbaterea. Au vorbit trei oratorĭ: Abaffy, Hollo şi Molnar. Cel din urmă s'a pus pe basă curat obstrucţionistă şi a combătut cu violenţă proiectul.

Hollo L. a accentuat în discursul sĕu, că în contra naţiunei maghiare se urméză, o muncă grozavă de nimicire; clasele sociale sunt aţîţate unele contra altora, îndată-ce la vr'una din ele se arată sentimentul naţional. Parlamentul este falsificat şi voesc sĕ facă din el o unéltă ticălósă. Pretensiunile lui Apponyi cu privire la armată nu sunt suficiente; limba armatei trebue sĕ fie limba maghiară în Ungaria. Nu póte fi scopul parlamentului, de a garanta domnia unui partid, ér îndreptăţirea esistenţei guvernului încetéză atuncĭ, când el presentă proiecte, carĭ nu trebuesc „naţiunei“. Presentă un proiect de resoluţiune propunênd sĕ se alégă din sînul partidelor o comisiune de 50, care sĕ facă propunerĭ referitor la aceea, ca sĕ înceteze pe tóte terenele domnia strĕină ce apasă adĭ „naţiunea“, contra legilor.

Desbaterea a urmat în şedinţa de erĭ, Lunĭ, patru oratorĭ vorbind de asemenea contra indemnităţii.

Chestiunĭ agrare.

(Urmarea a 9-a.)

Pag. 193. Dómna Elena Ioan Docan caută nu numai moşia ca şi însuşĭ soţul ei, dér îşĭ oferă serviciile sale la toţĭ acei ce 'i solicită ajutor. Acésta bună menagieră este soră de caritate a tuturor bolnavilor şi nevoiaşilor de pe moşia sa. Ea merge cu sacrificiul până la a asista singură pe bolnavĭ, înfruntând astfel ostenenele cele mai grele. Ea este, după espresiunea unui ţĕran, numai o bucăţică de om, dér inima-i e mare şi îngrijirea-i nesfêrşită pentru tot sĕracul şi bolnavul.

Pag. 339. Pomârla. Imprejurul casei de ţéră a proprietarului (D. N. Başota) sunt clădite casele tuturor vechililor şi ale ómenilor, carĭ au servit pe părintele proprietarului şi pe dênsul, şi cărora le plătesce pensiunĭ viagere de la 25 şi până la 100 lei pe lună. Numĕrul pensionarilor agricolĭ ai domnului Başota, a acestor invalidĭ ai travaiului (muncei), se sue la 80. Afară de aceste tóte vĕduvele de la 50 de anĭ în sus, şi toţĭ bărbaţii şi neputincioşii de la moşiile d-lui N. Başotă, sunt susţinuţĭ şi miluţĭ de dênsul cu pensiunĭ mensuale de la 25 lei pe lună în sus, după nevoile şi trebuinţele lor. Tóte bisericele se intreţin cu cheltuiala proprietarului, care plătesce şi lefile preoţilor şi ale dascălilor. Şcóla de la Pomârla este făcută de proprietar etc. etc. (Adĭ în Pomârla se află liceu cu 8 clase şi internat din fundaţiunea Başotă. — Nota aut.)

Pag. 353. Camilele lui Eug. Alcaz pe Dărăbanĭ. Moşia Dărăbanĭ este încredinţată căutărei d-lui Petre Voinescu. D-lui Voinescu datorim întroducerea inului în cultura mare de la Dărăbanĭ şi reîntroducerea ei în cultura mică. Acéstă cultură aduce nu numai seminţa de in, care se vinde bine şi forméză un obiect important de esportaţiune, dér şi fuiorul cu care face pânză. Peste 500 de *chile* de in se transformă la Darabanĭ în tot felul de pânze prin îngrijirea mamei d-lui Voinescu. El s'a aplicat în mare şi la crescerea albinelor; a cumpĕrat 200 de matce cu câte 32 lei una, şi până în tómnă a scos capitalul, şi a rĕmas cu matcele folos. Vinde mierea cu 60 lei vadra, céra o dă însĕ gratis la bisericĭ şi la ómenii cei nevoiaşĭ etc.

Dér reversul.

Pag. 283. Când a întrat d-l Ohrinowsky în arênda moşiei Părĕul-negru erau în sat 70 de ómenĭ cu boi şi 35 fără de boi; éră în anul acesta, eşind de pe moşie, s'au găsit 25 de ómenĭ cu boi şi 70 fără de boi. Starea locuitorilor dér a scădut, pe când aceea a arêndaşului a crescut. (Vedĭ România agricolă 1895 pag. 46, 50 şi 72.)

In drumurile şi espediţiunile mele multe sĕlbătăciunĭ şi pustietăţĭ am vĕdut, dér nicăirĭ n'am găsit aşa sĕlbătăciune şi pustietate ca pe domeniul lui Toma Petcu, a archimilionarului dintre mocanii secelenĭ, pe drumul de la Jegalia de pe Borcea la gara Mărculeştĭ. unde pe o distanţă de 60 klm. n'am întêlnit altă vietate, decât 4 vulturĭ marĭ de miei *Gypaetos barbatus*, cât nisce viţei de bivolĭ de marĭ, carĭ răpesc cârlanul şi miórele de un an şi se ridică cu ele în norĭ.

Din 10 târle, ce au fost pe acea moşie, 8 s'au împrăştiat, fiind-că nababul n'a vrut sĕ priméscă vita mare la păşune fără de 10 lei în acea sĕlbătăciune, pe când tacsa celuilalt arêndaş era de 7 lei; 20,000 pogóne 'i rĕmase nearate şi necultivate, *„grâu pentru ciocârlii“*, cum dicea dênsul, si unde a arat a arat şi drumurile Aşa era pe moşiile Jegalia Dichiseanca şi altele la Toma Petcu, care se dice că are peste 100,000 pogóne, şi nu mult mai bine la alţii.

Aşa şĭ'au făcut averile marĭ de decimĭ de milióne E. Zapa, C. Zapa, Movilă, Toma Petcu, Haracopol-Cazotti alţii şi atâţĭ alţii. Resultatele finale: proletarisarea succesivă a ţĕranului ruina şi devastarea moşiilor şi ruina proprietarilor marĭ. In judeţul Dorohoiŭ din vr'o 30 ferme model şi alte decimĭ de esploataţiunĭ rurale românescĭ de a doua mână si fără pretenţiunĭ marĭ — întreg judeţul a ajuns pe mâna unei firme ovreiescĭ, care a acaparat şi cutropit cu totul 2 judeţe ale Moldovei, are deja în arêndă vr'o 80 domenii moşii marĭ, şi numai 2 marĭ proprietarĭ românĭ se găsesc actualmente în acel judeţ, carĭ sĕ-şĭ caute singurĭ moşiile. In vechea Oltenie cu faimoşii Banĭ ai Craiovei, tóte familiile vechĭ boierescĭ au dispărut cu totul şi cu ele şi gospodăriile lor. Pe tóte le-au luat şi dus cu sine vîrtejul sistemei „laissez faire laissez passer“.

Nimenĭ nu va puté sĕ nege — dice prof. Gierke, descriind sistema liberei concurenţe că aplicarea unilaterală a nouei rênduelĭ de proprietate individuală capitalistă, a provocat pericule neprevĕdute carĭ es din ce în ce mai bine la ivélă.

Individul a perdut razimul cel tare şi solid, care-i oferia lui vechile aşedăminte feudale de corporaţiune; avisat numai la propria lui putere, el trebuesce sĕ-şĭ apere şi menţină proprietatea în luptă cu nisce puterĭ necalculabile, ce-l concuréză în fie-care moment.

Tratamentul proprietăţii ca marfă, a adus desele schimbărĭ de stăpânĭ. Speranţa că prin cerere şi ofertă se va obţine un preţ mai ridicat a devenit ilusorie; din contră preţurile pămêntului s'au urcat în mod artificial, încât la conjucţiunĭ nefavorabile plugarul adesea muncesce de pomană.

Tot-odată s'a slăbit şi sentimentul, că moşia ar fi căminul familiar pentru durată. Prin împărţirea liberă între fraţĭ şi dreptul comun, s'a potenţat deosebirea între diferitele categorii de proprietate. Tóte aceste împrejurărĭ au făcut ca sĕ se facă un us estraordinar, un abus chiar de facultatea de a contracta datorii şi a produs de multe orĭ o greutate de datorii atât de însemnată, încât bietul agricultor se află sub povara lor mult mai puţin liber, decât când clăcuia şi dedea dijmă; în realitate ea 'i lasă lui numai o aparenţă de proprietar, pe când în realitate el nu este decât lucrătorul simbriaş al creditorilor ipotecarĭ, cei carĭ pórtă în buzunar proprietatea mobilisată, şi primesc veniturile ei sub forma dobêndei.

Şi în mĕsură îngrijorătóre s'a ivit consecinţa inevitabilă a concurenţei libere: o diminuare simţitóre a proprietăţii mijlocii ţĕrănescĭ, parte prin asorbirea ei de către proprietatea mare şi parte prin sfărîmare şi atomisare în gospodărie pitică.

Ion de pe Văcarea.

Rectificare. In articolul „Chestiunĭ agrare“ publicat în nrii 76 şi 77 este a se ceti *„velniţe“*, ér nu „velinţe“; apoi în nr. 77

umil al operei, ale cărei raze se rĕvarsă asupra lumei întregĭ, şi care în parte îşĭ avŭ isvorul în durerea femeilor, atuncĭ când, a doua di după victorie, fumurile îmbătătóre ale gloriei se împrăştiase şi când lumea se tredise din nebunia produsă de sângele vĕrsat. Naţiunea englesă, recunoscĕtóre, votà d-rei Florence Nightingale o donaţiune de 50.000 lire sterlingĭ, pe care dênsa o primi, cu scopul de a întemeia întâia şi cea mai frumósă şcólă de infirmiere, care esistă. Instituţiunea este legată de spitalul St. Thomas, unde surorile lucréză, făcêndu-şĭ stagiul de ucenice. Instituţiunea se compune din un preşedinte, o stariţă (superióră) şi mai multe surorĭ şi eleve. Acestea din urmă după trei anĭ sunt admise a face parte din comunitate, ér décă tóte posturile sunt ocupate, ele părăsesc stabilimentul.

Superióra este stăpână absolută în casa ei, tocmai ca un căpitan pe bordul bastimentului sĕu. Ea admite séu respinge, în mod peremtoriu cererile de admisiune, ţinênd socotélă numai de educaţiunea persónei, care se presintă ca elevă. Posturile libere sunt rare; pentru fie-care vacanţă se ivesc trei-decĭ séu patru-decĭ de candidate.

Surorile singure fac parte din comunitate după un stagiu de 4 anĭ, în cursul căruia au avut timpul de a arăta fie-care ce aptitudine are pentru funcţiunea de infirmieră.

Ele nu forméză o corporaţiune religiósă; asociaţia nu pretinde de la membrii ei nicĭ un jurămênt, de vreme ce ea este liberă şi laică. Dómnele părtaşe se învoesc pentru un stagiu de 4 anĭ, care în tot-déuna póte fi prelungit. Ele fac prin urmare binele, fără ca sĕ renunţe cu desĕvîrşire la familiile lor, la averea, la libertatea lor.

Ele tot aparţin lumei, de vreme ce nu o părăsesc. Ast-fel, o dómnă care şĭ-a petrecut séra la bal séu la teatru, va fi a doua di de diminéţă, de la 7 óre, în picióre lângă patul unui bolnav. De altmintrelea — din acésta reiese şi caracterul original al operei şi tăria ei. Acésta îi permite a face recrutărĭ cu înlesnire, şi totu-şĭ fórte alese.

(Va urma)

pag. 2 col. 2 col. 4 sĕ se citéscă *Tatăl* lui A. Plaino, în loc de „Totala“. Col. 3 *„încheierea contractului“*, în loc de închirierea etc.

SCIRILE DILEI.

— 9 Aprilie v.

Alegerĭ întregitóre comunale. Pe basa dispositiunilor §-ului 31 al art. de lege XXII din 1886, lĭ a espirat mandatul de representanțĭ orășenescĭ (pe 6 anĭ) membrilor aleșĭ cu ocasiunea alegerii întregitóre din anul 1897, și adecă din I-ul cerc electoral la 8 membrii, din al II-lea cerc electoral la 11 membrii; din al III-lea cerc electoral următorilor membrii: 1. Ioan Prișcu, diacon. 2. Dumitru Pascu, comerciant. 3. Vasilie Voina, protopresbiter. Bartolomeiŭ Baiulescu, protopresbiter. 5. Sterie Stinghe, proprietar de case. 6. Vasilie Popovicĭ, têmplar. 7. Vasilie Sfetea, preot. 8. Ioan Aron, învĕțător. 9. Dragomir Pulpaș, neguțător. 10. Dr. Eugen Mețianu, advocat. Din al IV-a cerc electoral la 6 și din al V-lea cerc electoral la 16 membrii. Aceste mandate devenite vacante, după espirarea mandatului de 6 anĭ, trebuesc ocupate din nou prin alegere. Acéstă alegere întregitóre în tóte cincĭ cercurile electorale, va avé loc *Sâmbătă în 25 Aprilie a. c.* pe timpul de la 9 óre a. m. până la 4 óre d. a. Membrii ale căror mandate au espirat, sunt realegibilĭ. Cei din al treilea cerc electoral (Scheiŭ) voteză în sala de gimnastică a gimnasiului român.

Din partea domnului vicecomite Dr. Fr. Jekel s'au designat ca conducĕtorĭ ai acestor alegerĭ; pentru I-ul cerc electoral domnul August Reich, ér ca substitut al sĕu domnul Korodi Mihály; pentru al II-lea cerc electoral domnul Moritz Thomas, ér ca substitut al sĕu Heinrich Obert; pentru al III-lea cerc electoral domnul Arsenie Vlaicu, ér ca substitut al sĕu domnul George Navrea: pentru al IV-lea cerc electoral domnul Gustav Schiel, ér ca substitut al sĕu domnul Johan Herter; pentru al V-lea cerc electoral domnul Emil Rombauer, ér ca substitut al sĕu Wilhelm Haluskai.

Scaunele episcopescĭ din Oradea, rĕmase vacante în urma morții episcopilor Mihail *Pavel* și *Schlauch*, vor fi în curênd ocupate. „Hirszemle“ spune, că ministrul de culte Wlassics fiind dilele acestea în Viena, a raportat monarchului despre nouĕle numirĭ, ér Majestatea Sa i-a aprobat propunerile. Urmașul fericitului Mihail Pavel va fi P. S. Sa episcopul Dr. Demetriu *Radu* din Lugoșiŭ, ér al episcopului Schlauch, episcopul Paul *Szmrecsany* din Szepes.

Cauțiunea „Tribunei“. In numĕrul de Pascĭ „Tribuna“ aduse scirea, că vicešpanul comitatului Sibiiu, a însciințat redacția și administrația foii, că Curia aprobând amenda de *11.000 corone*, ce i-s'a dictat „Tribunei“ în precesul pentru o serie de articole, amenda se va detrage din cauțiunea diarului.

Manevrele de tómnă. Din Arad se anunță, că marile manevre din óst-an, la carĭ vor participa corpurile de armată VII și XII, se vor ține în regiunea Radna-Lipova. Majestatea Sa va fi găzduit în castelul contelui Zselénszky Robert din Temesujfalu, ér moștenitorul de tron Francisc Ferdinand va fi găzduit în mănăstirea Franciscanilor din Radna.

Cu ocasia visitei și sĕrbătoririi Românilor la Roma, un schimb de telegrame a avut loc între primarul Romei, prințul Colona, și d-l C. F. Robescu, primarul Bucurescilor.

Procesul „Calendarului Poporului“ Sâmbătă a fost citat și ascultat de judele de instrucție din Sibiiu d-l Silvestru Moldovan, acusat de agitație comisă prin tipărirea și rĕspândirea „Calendarului Poporului“.

La închisóre. D-l George *Mohan*, fost responsabil pentru redacția „Tribunei“ și condamnat la 24 lunĭ închisóre de stat în ultimele procese ale acestei foi, a fost transportat din arestul din Clușiŭ unde era deținut, în închisórea de stat din Seghedin, ca sĕ-șĭ facă pedépsa.

Cununie. D-l Bartolomeiu *Zacharia*, teolog, și d-șóra Rozeta *Comaniciŭ* își vor serba cununia religiósă Duminecă la 26 Aprilie în biserica gr. or. din Ludișor.

„Agitație“. Kossuthistul „Egyetértés“ de la 10 Aprilie varsă foc și pară contra diarului săsesc *„Sieb. Deut. Tagblatt“* din Sibiiu, pe care-l învinuesce de agitație anti-maghiară. Și de ce? Intr'unul din numerele sale din Martie, fóia sibiiană a publicat un articol în care a făcut obiect de critică activitatea funcționarilor administrativĭ ai comitatului Têrnavei-marĭ. Comitetul comitatens ținênd ședință s'a ocupat cu articolul „calumniator“ și a decis sĕ se deschidă cercetare disciplinară contra mai multor funcționarĭ — cu scop, se vede, de a intenta la urmă proces de calomnie contra diarului. Tot „E—s“ scrie, că inspectorul regesc a raportat asupra esperiențelor, ce le-a făcut cu ocasia visitațiunilor școlare. El a raportat, că în școlele confesionale (greco-orient., greco-cat. și evangelice) nu se învață „Himnus“-ul și „Szotat“-ul maghiar, ér în câte-va școle săsescĭ se întrebuințéză harte strĕine. — Intr'asta ar consta „agitația“ de care care face cas mare fóia kossuthistă?

Demonstrație în Agram. Duminecă séra capitala Croației a fost érășĭ teatrul unor turburărĭ. O mare mulțime de demonstranțĭ începù sĕ cutriere stradele. Poliția și armata însĕ i-a împrăsciat și a făcut numeróse arestărĭ.

Emigrărĭ la America. Se anunță din New-York: emigrările prin New-York, către Statele Unite, au ajuns în timpul din urmă o cifră, care nu s'a pomenit nicĭ odată până acum, așa că funcționarii de la oficiul pentru emigrărĭ abia au putut birui cu lucrările. In primele 11 dile din Aprilie au trecut prin orașul New-York 41000 emigranțĭ. Cuota Germaniei la aceste emigrărĭ a scădut de la 18 la 4 procente, până când a Italiei a crescut de la 12 la 33, éră a Austro-Ungariei de la 14 la 27 procente.

In Gurghiu (Görgény-Szt-Imre), dilele acestea, un fecior de țĕran, Alexandru Rotar, s'a încercat sĕ învenineze familia lui Todor Rotar. Medicului, chemat în grabă, i-a succes a scăpa familia de mórtea sigură. Feciorul, despre care se crede că este alienat, a fost predat tribunalului din Têrgul Mureșului.

Inmormêntarea consulului Scerbina și populațiunile din vechea Serbie. După o depeșe a girantului consulatului rusesc din Mitrovița, corpul decedatului consul Scerbina a fost transferat în diua de 1 Aprilie v. curent cu ceremonie la gară pentru a fi pornit la Cernigow (Rusia) unde va fi înmormêntat. Un detașament militar a însoțit corpul până la Ueskueb. „Mesagerul Guvernului“ află din sorginte competentă, că onorurile făcute corpului lui Șcerbina și ceremonialul convoiului funebru au făcut o adêncă impresiune asupra populațiunei musulmane și au avut un efect liniștitor asupra celei creștine.

45.000 butóie de petrol — în flacărĭ. Bazarul din Cadix al companiei transatlantice („Compagnie Transatlantique“), în care se aflau și 45.000 butóie de petrol, a luat foc. Primejdia incendiului era cu atât mai mare, cu cât la distanță de 30 metri se afla un magazin de praf de pușcă. Pentru scurgerea petrolului aprins, pompierii au săpat mulțime de canalurĭ, concentrându-șĭ întrégă lucrarea întru a împedeca ajungerea focului la acest magazin. Despre decursul incendiului lipsesc încă detaiurile.

Un sfat bun. Cine vrea sĕ-șĭ facă în grădină un covor frumos de iérbă, aceluia se recomandă a-și procura de la Magazinul de semințe c. r. *Edmund Mauthner* în Budapesta, amestecul de semințe de iérbă compus din iérbă de la „Promenada“ séu „insula Margaretha“. De 29 anĭ liferéză Mauthner aceste semințe de iérbă pentru parcurile splendide din Budapesta și din insula Margaretha.

Inchiderea sesiunei Academiei Române.

Sesiunea generală din anul acesta a Academiei Române s'a închis Miercurĭ.

Au fost aleșĭ membrii corespondențĭ d-nii Ovid *Densușianu* în secțiunea literară, A. C. *Cuza* în secțiunea istorică, ér dintre strĕinĭ d-nii L. V. *Giullouard*, profesor la facultatea de drept din Caen, Ernst *Nys*, juris-consult și publicist belgian și *Asser* juris-consult din Haga.

S'au votat apoi budgetele academiei și fondurile Adamachi, Oteteleșanu și Tache Anastasiu. Apoi s'au acordat următórele premii:

2000 lei din fondul Adamachi, d-lui M. *Manicatidi*, agregat la facultatea de medicină din Iașĭ, pentru lucrarea sa „Microbul și seroterapia tusei convulsive“.

400 lei d-lui Ilie *Bărbulescu*, sub-director al archivelor statului, pentru scrierea „Studiu asupra limbei și istoriei Românilor“.

400 lei d-lui Ștefan *Meitani* pentru scrierea „Evoluția dreptului la Romanĭ“ și premiul năsturel Herescu de 4000 lei d-lui colonel C. N. *Hârjeu*, comandantul regim. I geniu, pentru lucrarea sa „Istoria geniului“.

S'a procedat apoi la alegerea delegației academiei pe anul viitor și au fost aleșĭ d-nii P. S. Aurelian președinte, d-nii I. Kalinderu, Olănescu-Ascanio și Anghel Saligny, vice-președințĭ.

După-ce d-l Sturdza, secretarul general al academiei, a dat cetire raportului de lucrările împlinite în acéstă sesiune, d-l P. S. Aurelian a declarat închisă sesiunea generală din anul acesta.

Esamenul musical al școlei de clavir „Hesshaimer“. Școla de clavir „Hesshaimer“ se bucură de mult în orașul nostru de cel mai bun renume. E deja bine cunoscut, că d-na *L. Hesshaimer* pórtă cel mai mare interes pentru fiecare din elevele sale și e cu trup și suflet pentru înaintarea lor, așa că în scurt timp, sub conducerea escelentă a d-sale, elevele acestei școle fac cele mai frumóse progrese. Esamenul de Sâmbătă și Dumineca trecută, ținut în sala gimnasiului săsesc din loc, a dat eclatantă mărturie pentru acésta.

Am vĕdut eleve începĕtóre, carĭ în timp de câte-va lunĭ au făcut progrese uimitóre, esecutând etude, sonatine etc. cu multă pricepere, ér altele părțĭ de sonate de rost, cu cea mai mare precisiune.

Dintre elevele mai micĭ amintim în primul rênd pe eleva Titi Starostescu și Miți Hintz, ambele au atras atențiunea generală prin prestațiunea lor eminentă. Printre elevele mai marĭ s'au distins d-rele Elsa Adam, Grete Hiemesch, care cu multă pĕtrundere a esecutat Trio C. Moll de Beethoven împreună cu d-l Dietzmann (violină) și d-l Ulbrich (cello). D-ra Adela Hiemesch, cu tótă trema ce-o avea, a cântat fórte bine și perfect, mai cu sémă „adagio“ din sonata patetică de Beethoven.

Una din cele mai înaintate eleve ale d-nei Hesshaimer e d-ra Ana Hiemesch, fiica primarului din loc, care a esecutat cu bravură „Concertul de Mozart“ și totodată împreună cu d-rele Elsa Adam, Adela și Grete Hiemesch „Feuerzauber“ din opera Walküre de Wagner. Acéstă piesă, aranjată pentru 2 clavire și 8 mânĭ, s'a esecutat de prima-óră aicĭ la noi, și încă în mod briliant.

Mai amintim și de binevoitorul concurs al d-rei *Laura Konopassek*, care la punctul 4 și 8 din program cu vocea-i frumósă și mult simpatică de mezzosopran, a cântat splendid unele piese fórte alese, dintre carĭ cu deosebire amintim: „Isoldens Liebestadt“ din opera „Tristan și Isolde“ de Wagner, care de asemenea s'a audit acum de prima-óră aicĭ la noi. Vocea d-rei Konopassek este deosebit de puternică, bine rotundită în tóte registrele și de-o școlă escelentă. După-cum aflăm, d-sa intenționéză a da óre pentru formarea și cultivarea vocilor. Cum-că e aptă și pricepe acésta pe deplin, a dovedit Duminecă prin prestațiunea d-sale escelentă.

Érnă in Aprilie.

Din tóte părțile țerii se vestesce, că vêntul puternic, care a suflat Vinerĭ nóptea spre Sâmbătă, a adus ploi recĭ cu zăpadă, — érnă în adevĕratul înțeles al cuvêntului.

Și avurăm *Pascĭ albe*.

Cu începutul lui Februarie érna părea că s'ar fi dus, sĕ nu se mai întórcă decât la anul. Ea făcù loc Primăverii, paserile începură sĕ ciripéscă pe ramurĭ și Martie altă-dată năbădăios și spulberat, cu Babele lui din poveste, făcù sĕ ne desfătăm sĕptĕmânĭ întregĭ în căldura plăcută a radelor sórelui majestos. Mugurĭ se vedeau pe crengĭ, icĭ colo câte-o floricică își scotea căpșorul drăgălaș, invitând pe trecĕtor s'o privéscă și s'o admire. Se puseră în mișcare și harpele poeților, ca sĕ cânte imnurĭ primăvăratice.

De-odată Aprilie cel cu tóne, vine sĕ strice rênduiala firei. „Moș Crăciun“ nu alta, el vine și scutură din barba-i albă stufosă, fulgĭ de nea, și norii cern zăpedĭ ca în dricul iernii. Călare pe vênt cutrieră mărĭ și țĕrĭ și sosindu-ne din depărtare, par' că anume a voit sĕ-șĭ arate strășnicia tocmai în ajunul Pascilor nóstre.

Gluma acésta n'a fost numai de durata unei dile. Adevĕrat, că vêntul, care în cele mai multe părțĭ ale țĕrii se prefăcù în adevĕrat orcan, și zăpada ce a cădut pe-alocurea în straturĭ gróse, au încetat și s'a topit — însĕ ni-au adus înghet, dile și nopțĭ recĭ și neplăcute ca prin Decemvrie. Podóba pomilor s'a scuturat, mugurii și frundele plăpânde s'au veștedit și codrul, care-șĭ aștepta și el învierea din lungul somn iernatic, și adĭ în 22 Aprilie își scutură trist fruntea neîmpodobită.

Pe la noi, printre munțĭ, prăpăstenia n'a fost așa de mare. La șes însĕ și pe pustele Ungariei vêntul a făcut minunĭ: a desrădĕcinat arborĭ, a descoperit case, a smuls stêlpii de la liniile telegrafice și telefonice și a pricinuit întârdierĭ de trenurĭ. In Budapesta și alte orașe din Ungaria, s'au întîmplat mulțime de accidente pe strădĭ. Țigle din coperișele caselor sburau și cădeau în capetele trecĕtorilor, pe unii vîntul îi lua de pe picióre și îi isbea de pĕreți, orĭ trăsurĭ, — cum rar s'a mai pomenit.

In Bakony și pe la Vesprim, în ținutul Comornului, apoi prin Zolyom și Nitra și în nenumĕrate localitățĭ și ținuturĭ, zăpada a cădut în mĕsură estraordinară. Pe la Szegszard prăpestenia a fost precedată de fulgere și tunete și a durat timp de 18 óre.

In urma acestui timp abnormal, recolta pómelor e aprópe pretutindenĭ compromisă.

Adĭ avem o di plăcută, cu senin și căldură binefăcĕtóre.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 21 Aprilie. Faimosul agitator panslavist, generalul *Komarov* a ținut o conferență despre cestiunea macedonénă, concludând, că fiind necesitate de o intervenție cu armele, cu restabilirea ordinei sĕ fie însărcinate Bulgaria, Serbia, Grecia și Muntenegru.

Roma, 21 Aprilie. Papa a primit erĭ pe 300 peregrinĭ francesĭ, cărora cu ochii lăcrimațĭ li-a dis: „Décă Franța nu va înceta sĕ persecute tradițiile religióse, ea e perdută“.

Diverse.

Piele de vêndare. Nu-i nicĭ decum banală profesiunea ce a adoptat-o D. Thomas Rush, un american din statul Islanda, însĕ pentru a o îmbrățișa trebue într'adevĕr sĕ ai vocațiune.

Iubirea pentru negoț a împins pe Rush la un comerciŭ absolut personal, și în loc sĕ vêndă cărțĭ postale transparente, diare séu obiecte alimentare, el își vinde pielea lui, propria sa piele în detaliŭ. Făcênd un preț pentru centimetrul pătrat, pentru operațiunĭ de altoire, Thomas Rush a făcut în mai multe rêndurĭ afacerĭ cu patricienĭ americanĭ și a câștigat astfel 8—10,000 francĭ pe an. Nu s'ar puté dice, că Thomas Rush lucréză „pour la peau (pentru piele)“ cum dice francesul.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 17 Aprilie 1903.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	13	40
„	Grâu mijlociu . . .	13	20
„	Grâu mai slab . . .	12	90
„	Grâu amestecat . .	9	80
„	Sĕcară frumósă. . .	8	—
„	Sĕcară mijlocia. . .	7	90
„	Orz frumos	7	50
„	Orz mijlociu. . . .	7	20
„	Ovĕs frumos. . . .	5	40
„	Ovĕs mijlociu . . .	5	—
„	Cucuruz	9	30
„	Mălaiu (meiŭ) . . .	8	—
„	Mazăre.	16	—
„	Linte	16	—
„	Fasole	15	—
„	Sĕmênță de in . . .	17	60
„	Sĕmênță de cânepă .	7	40
„	Cartofi.	1	30
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
„	Carne de porc . . .	1	12
„	Carne de oerbece. .	—	72
100 kil.	Sĕu de vita prôspĕt	44	—
„	Sĕu de vită. topit .	62	—

Tergul de rîmători din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 14 Aprilie n. de 38 299 capete, la 15 Aprilie au întrat 842 capete și au eșit 452 capete, rĕmânênd la 16 Aprilie n. un numĕr de 38,689 capete.

Se notéză marfa ungurêscă: veche grea dela 124—126 fil. tînĕră grea dela 133—134 fil., de mijloc dela 132—133 fil. — Sêrbêscă: grea 130—132 fil., de mijloc 128—130 fil., ușóră 124—126 fil. kilogramul

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** și la **Eremias Nepoții.**

ROMÂNIA
Primăria comunei Constanța.

PUBLICAȚIUNE.

Caetul de sarcinĭ pentru darea în concesiune a iluminatului orașului Constanța cu gaz și cu electricitate, sĕu cu ambele de-odată fiind aprobat de Consiliul Technic Superior prin Jurnalul No. 28/903, și de D-l Ministru de Interne prin ordinele No. 2536 și 3554/903, se publică spre cunoscința generală că pentru darea acestei concesiunĭ pe o durată de 45 anĭ, se va ține, conform decisiunei Consiliului Comunal din ședința de la 26 Februarie a. c. **licitațiune publică în cancelariile acestei Primăriĭ,** strada Carol I Nr. 48, în diua de **Lunĭ in 28 Aprilie (11 Maiu) órele 3 p. m. precis.**

Licitațiunea se va ține cu oferte sigilate și în conformitate cu dispozițiunile art. 68—79 din legea asupra Comptabilităței Generale a Statului. Supra oferte nu se primesc.

Concurenții, spre a fi admiși la licitațiune, vor depune la Casa de Depunerĭ și Consemnațiunĭ, sĕu la orĭ ce altă Administrațiune financiară, o garanție în numerar sĕu în efecte publice garantate de Stat în sumă de (80.000) opt-decĭ miĭ lei, presentând recepisa de depunere odată cu oferta.

Concurenții mai sunt datorĭ sĕ presinte Primăriei certificate legalisate în regulă, emanând de la autoritățile competinte din țéra de origine, ér Societățile Statutele de organisarea lor, prin care sĕ probeze că dispun de mijlóce suficiente și de capacitatea de a întreprinde lucrările ce fac obiectul acestui caet de sarcinĭ.

Concurenții fără referințe serióse nu se admit.

Ofertele în plic sigilat vor fi depuse sĕu vor parveni la Primăria Constanța cel mai târdiu la data și óra fixată mai sus și vor fi adresate:

Domnului primar al orașului Constanța

La **Constanța**
(**România**)

ele vor purta mențiunea:

„Ofertă pentru concesiunea iluminatului cu gaz sĕu cu electricitate, sĕu cu ambele de odată a orașului Constanța“.

Ofertele primite la Primărie după ora și diua licitației, și cele care nu vor fi însoțite de recepisa constătătóre de depunerea garanției, vor fi considerate ca nule și neavenite.

Comuna își reservă dreptul de a alege printre ofertele primite pentru iluminatul cu gaz sĕu cu electricitate, oferta pe care o va găsi cea mai convenabilă ținând sémă nu numai de preț, ci și de avantagiile sistemului oferit.

Caetul de sarcinĭ se póte vedé în cancelariile Primăriei orașului Constanța în tóte dilele de lucru de la órele 8—12 a. m. și de la 2—6 p. m.

p. Primar, **I. SĂNTU.** Secretar, **ST. DAN.**

Nr. 10345—1903 Februarie 27. 3—4.(907).

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.